

SESSION GUIDES

Alternative Learning System- Accreditation and Equivalency (ALS-A&E)

Secondary: Communication Skills
Paglalarawan Ng Ideya At Damdamin

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children®

ASCEND-Mindanao
Assistance for the Comprehensive Educational Development of Mindanao

March 2006

Jointly developed by the DepED BALS and the Save the Children Federation under the ASCEND-Mindanao, a program made possible with the generous support of the American People through the USAID.

Paglalarawan Ng Idea At Damdamin

Session Guide Blg. I

I. MGA LAYUNIN

1. Nakikilala ang mga pangunahing tauhan ng kuwentong nabasa.
2. Nailalarawan ang damdamin ng mga tauhan sa kuwento.
3. Naisasalaysay ang kuwentong nabasa
4. Napahahalagahan ang damdamin ng iba

II. PAKSA

- A. Aralin 1: Paglalarawan Kung Paano Nakakaramdam ang Isang Tauhan, pp. 4-22

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay:
Sariling Kamalayan
Pakikipag-ugnayan sa kapwa

- B. Kagamitan: Tape o CD ng awiting “Tanging Ina”, Tsart, Pentel Pen

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

Pagganyak

- Itanong:

Nakabasa ba kayo o nakarinig ng isang kuwentong hindi ninyo malilimutan dahil sa ito ay puno ng makabagbag damdaming tagpo? Ngayong araw ay may ikukwento ako sa inyo. Ang pamagat nito ay “Ang Iyong Tanging Ina”. (Babasahin nang madamdamin ng guro ang kuwento at sasabayan ito ng CD o tape na “Ang Tanging Ina”.

Ang Iyong Tanging Ina

Noong unang panahon ay mayroong isang anak na labis na ikinahihiya ang kanyang bulag na ina. Labis niya itong ikinahihiya na sa tuwing pupunta ang kanyang mga kaklase ay ikinukulong niya ang kanyang ina sa kanyang silid upang hindi ito makita.

Lumipas ang maraming taon at lumaki ang bata. Nakatapos ito ng kursong doktor at nakapagtrabaho sa Amerika. Iniwan niya ang kanyang bulag na ina nang luhaan. Makalipas pa ang maraming taon at ang doktor ay nagkaroon na ng sariling pamilya. Nagpasiya siyang bumalik ng Pilipinas dala ang kanyang dalawang anak at asawa. Subalit hindi niya binalikan o tiningnan man lamang ang kanyang ina.

Isang araw, habang naglalaro ang kanyang dalawang anak sa sala ay may kumatok. Binuksan nila ang pinto at napaatras sila sa takot. Isang matandang gusgusin, payat, at bulag ang kanilang nakita. May iniabot itong sulat sa dalawang bata na nagmamadaling tumakbo papunta sa kanilang ama na nasa silid tulugan na nagpapahinga. Binasa ng kanilang ama ang sulat sa isang maruming papel na ganito ang nakasaad:

Mahal kong anak,

Alam mo, noong ikaw ay maliit pa, kayo ng tatay mo ay nakaranas ng sakuna. Dahil doon namatay ang iyong ama. Ikaw ay swerteng nabuhay subalit nabulag. Dahil sa labis na pagmamahal ko sa iyo, ay ibinigay ko ang aking sariling mga mata upang ikaw ay makakitung muli.

Ang lubos na nagmamahal,

Ang Iyong Tanging Ina.

Pagkatapos basahin ng doktor ang sulat ay dali-dali itong lumabas at hinanap ang kanyang ina na matagal ng kanyang pinabayaan. Subalit hindi na niya ito makita. Tumingin siya sa langit na may luha nang pagsisi ang kanyang mga mata. Unti-unting namumuo ang maputing ulap ng hugis matanda at tila bang kumakaway papalayo sa kanya. Napasigaw siya ng “Inay!” Biglang lumakas ang ihip ng hangin at tuluyan nang tinangay ang maputing ulap hanggang sa ito ay tuluyan nang mawala sa kanyang paningin.

- Pagkatapos basahin ang kuwento ay ipasagot sa mag-aaral ang mga sumusunod na tanong:
 1. Sinu-sino ang mga tauhan ng kuwento?
 2. Anong uri ng anak mayroon sa kuwento?
 3. Anong uri ng ina mayroon ang kuwento?
 4. Ano kaya ang naging damdamin ng ina nang ito ay iniwan ng kanyang anak?
 5. Ano ang naging damdamin ng anak nang malaman nito na ang maydala ng sulat ay ang kanyang ina?
 6. Ano ang naramdaman ninyo nang marinig ang kuwento na sinasabayan ng awiting “Tanging Ina”?

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Sabihin:

Ngayong araw ay ipabasa sa mag-aaral ang isang maikling kuwento. (Hatiin ang klase sa dalawang pangkat. Basahin ng dalawang pangkat ang kuwento na nasa pahina 9-13 ng modyul)

- Bago ipabasa ang kuwento ay ipabasa muna ang mga tanong na ito:

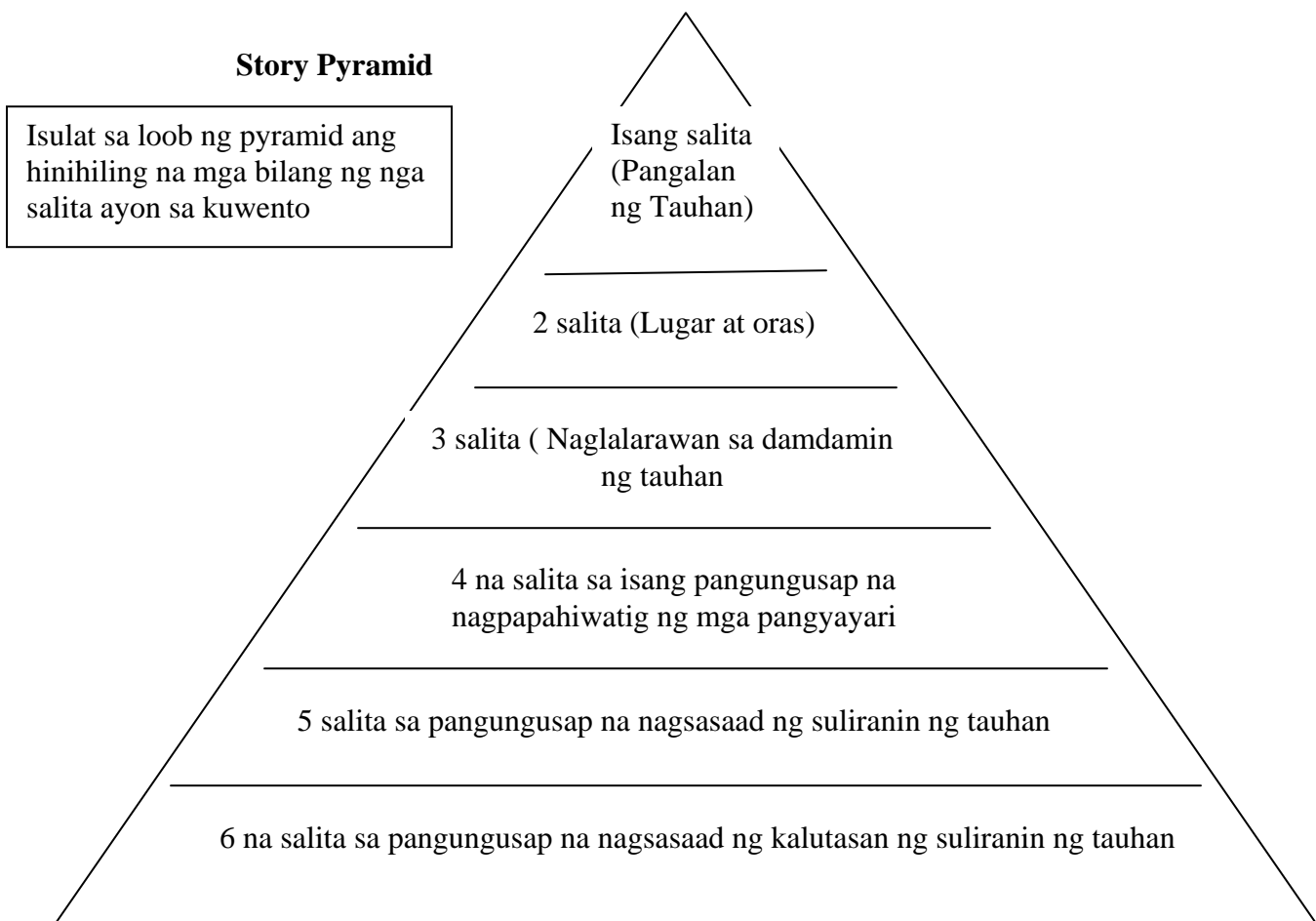
1. Sinu-sino ang mga pangunahing tauhan sa kuwento?

2. Anu-ano ang kanilang mga ugali?

3. Sino ang gusto mong tularan? Bakit?

2. Pagtatalakayan

- Pagkatapos basahin ang kuwento, ipatalakay sa bawat pangkat ang sagot sa mga tanong. Isang kasapi sa bawat pangkat ang magbibigay ng kanilang ulat. Dito na nila sasabihin ang sagot sa tatlong mga tanong.
- Pagbuo ng “Story Pyramid”
- Ang bawat pangkat ay pipili ng isang pangunahing tauhan sa kuwento (G. Morgan o Lachmi). Ipabuo sa bawat pangkat ang “story pyramid” sa tsart. Ganito ang magiging ayos ng “story pyramid”

- Ipasalaysay sa isang kasapi ng bawat pangkat ang kuwento gamit ang story pyramid na kanilang nabuo.

- Ipabasa sa kuwento ang mga ginawa, pahayag, o sinabi ng madamdamin ng mga tauhan na nagpapakita ng kani-kanilang saloobin. Ipaliwanag ang mga damdaming ipinapakita sa kanilang mga ginawa, o pahayag?

3. Paglalahat

- Ang bawat pangkat ay magtatala ng mga pahayag na nagsasaad ng iba't ibang damdamin sa pamamagitan ng pagpupuno sa talaan.

Galit Halimbawa:	Tuwa	Takot	Lungkot
1. "Ikaw ang may kasalanan nito!"			
2.			
3.			
4.			

4. Pagpapahalaga

- Ipabasa sa mga mag-aaral ang kuwentong "Ang Aginaldo ng Lolo sa Kanyang Kaarawan", pahina 14- 22. Pagkatapos basahin ang kuwento ay simulan ang debate ng dalawang pangkat. Pagdedebatihan nila kung ano ang tamang iregalo kay Lolo sa kanyang kaarawan: Selyang de-kamay o Pera?
- Pagkatapos ng debate ay ipasagot sa mag-aaral ang mga sumusunod na tanong:
 1. Ano ang naramdaman ninyo habang kayo ay nagpapahayag ng inyong damdamin? Habang kayo ay nakikinig sa debate?
 2. Kung ikaw ang magreregalo kay lolo, ano ang i-reregalo mo sa kanya? Bakit?
 3. Anu-ano ang mga dapat isaalang-alang sa pagbuo ng desisyon?

5. Paglalapat

- Ipabasa ang mga sitwasyon sa unang hanay. Isulat ang maaari mong maramdaman sa mga sitwasyong ito at kung ano ang maaari mong gawin

Sitwasyon	Maaring Damhin at Gawin
1. Nakita mo ang isang pilay na gustong tumawid sa daan subalit nahihirapan dahil sa maraming sasakyan	Halimbawa: Maaawa ako at tutulungan ko siya sa pagtawid
2. Ang bulag ay nadapa	
3. Nag-aaway ang dalawang magkakapatid sa isang manika	
4. Nawalan ng pera ang iyong kaibigan	
5. Maingay ang inyong kapitbahay kahit malalim na ang gabi	
6. Pinapalo ng tatay mo ang iyong bunsong kapatid	
7. Nagsusugal ang iyong kapitbahay kahit walang baon sa eskwela ang anak	

IV. PAGTATAYA

- Tukuyin ang damdamin ng mga susumusunod na tauhan ayon sa kanilang mga pahayag: Piliin ang tamang sagot sa loob ng kahon at isulat sa inyong sagutang papel.

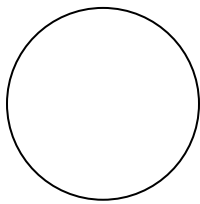
Nasasaktan
Natutuwa
Nagagalit
Naninisi
Natatakot
Nanghihinayang

1. “Ang matandang luku-luko” sabi ni Mandi.
2. “Bakit hindi mo na ibinigay ang pera para sa kanya? Di sanay nandito na ang regalo para kay Inay.
3. “Maligayang bati po inay!”

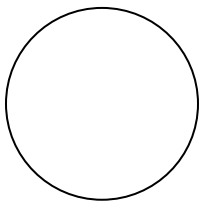
4. “Naku! Baka uulan ng malakas.Hindi na siya makakarating dito”
5. “ Sayang, ngayon lang tayo nagkita”.
6. “Aray! Natapakan mo ang paa ko”.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

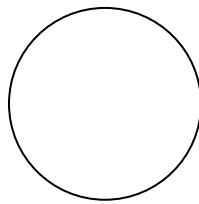
Ayusin ang apat na bilog. Gawing ulo ng tao na nagpapakita ng sumusunod na damdamin:

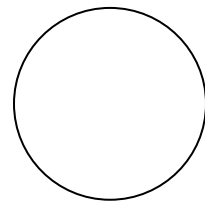
Galit

Tuwa

Takot

Sakit

Paglalarawan Ng Idea At Damdamin

Session Guide Blg. 2

I. MGA LAYUNIN

1. Nailalarawan kung papaano ka nakakaramdam
2. Nauunawaan ang sariling damdamin
3. Natutukoy ang bunga ng desisyon
4. Nakabubuo ng wastong desisyon

II. PAKSA

A. Aralin 2: Pagsasalarawan Kung Papaano ka Nakakaramdam, pp. 25-61

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay:
Pansariling Kamalayan
Pagbuo ng Desisyon
Malikhaing Pag-iisip

B. Kagamitan: Kartolina, Manila Paper, Pentel pen

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-aral

- Maglagay ng dalawang pahayag sa bawat kahon ayon sa damdamin na nakasaad dito.

Galit
Halimbawa: 1. Ayaw ko na sa iyo. 2.

Tuwa
1. 2.

Takot
1. 2.

Lungkot

- 1.
- 2.

Sakit

- 1.
- 2.

2. Pagganyak

- Basahin ang kuwento habang ang mga mag-aaral ay nakikinig.

Ang Karanasan ni Jose

Nang magising si Jose, laking gulat niya na siya ay patay na. Kitang-kita niya ang sarili nang humiwalay ang kanyang kaluluwa sa kanyang katawan na natatakpan ng puting tela. Siya ay nabigla sa kanyang nasaksihan. Unti-unting pumaitaas ang kanyang kaluluwa hanggang sa marating nito ang lugar na walang hanggan.

Nang nandoon na siya, ay nakita niya ang dalawang uri ng mga tao. Sa kanyang kaliwa ay nakita niya ang mga taong payat, gusgusin, at mga mukhang sakitin. Sa kanyang kanan ay nakita niya ang mga taong malinis, maayos, at malulusog. Nagtaka siya kung bakit magkaiba ang mga tao sa magkabilang panig. Inisip niya kung saan siya pupunta. Pakaliwa ba siya o pakanan?

Kinamayan siya ng isang taong payat sa bandang kaliwa at sabay sabing “dito ka na sa amin”. Inimbita din siya ng mga taong nasa kanyang kanan. Sandaling nag-isip si Jose kung saan siya pupunta. Sa kaliwa ba o sa kanan?

Mayamaya pa ay dumating ang mga taong may dalang mga pagkain. Ang sa bandang kaliwa ay maingay, magulo, nagtutulakan at gusto’y makauna sa pagkuha ng pagkain o di kaya’y makarami. Dahil dito, ang iba ay hindi na inabutan ng pagkain dahil ang iba ay nahulog na sa lupa. Marami sa kanila ang nasaktan at umiyak dahil gutom pa rin. Kaya pala sila ay payat. Ang sa bandang kanan ay pumila ng maayos, naghintay ng pagkakataon, nagtulungan upang ang lahat ay makakain. Dahil dito ay walang nasayang na pagkain. Lahat ay nabusog, kaya sila ay malulusog.

Dahil sa nakita ni Jose, nasabi niya sa kanyang sarili: Ngayon ay alam ko na kung saan ako pupunta.

- Pagkatapos ng kuwento ay tanungin ang mga mag-aaral:

1. Ano ang naramdaman ni Jose nang makita niya na siya ay patay na?

2. Bakit mga payat ang mga tao sa bandang kaliwa?
Bakit malulusog ang mga tao na nasa kanan?
Bakit sila magkaiba?
3. Sa palagay mo, saan pupunta si Jose? Sa kaliwa
ba o sa kanan? Bakit?
4. Ano ang kahulugan nito sa ating buhay?
5. Ano ang naramdaman mo pagkatapos pakinggan
ang kuwento?

B. Panimulang Gawain

1. Paglalahad

- Sabihin:

Kakambal na ng buhay ng tao ang suliranin. Ibig sabihin, habang tayo ay buhay ay patuloy nating daranasin ang mga suliranin. Darating ang panahon sa ayaw at gusto natin na gagawa tayo ng desisyon. Mapipilitan tayong mamili. Kadalasan ang mga desisyon ay batay sa ating mga damdamin kaya ang mga suliranin natin ay patuloy na nadaragdagan dahil sa ating maling desisyon sa buhay.

Sa araling ito ay ating pag-aaralan kung ano ang papel ng ating mga damdamin sa paggawa ng desisyon. Magkakaroon tayo ng pagsasadula sa kuwentong “Ang Buhay ay Isang Mansanas”

- Hatiin ang klase sa tatlong pangkat. Ang mga babae ay isang pangkat at ang mga lalaki sa dalawang pangkat. Ang pangkat ng babae ay gaganap sa papel ni Gloria. Ang dalawang pangkat ng mga lalaki ay gaganap sa papel ni Mario at Pablo. Bibigyan ng babasahin ang bawat pangkat (Modyul 32- 46) Bago ang pagsasadula ay gagawin muna ng bawat pangkat ang mga sumusunod na gawain:

1. Siyasatin ang buong kuwento
2. Magbuo ng mga sariling tanong tungkol sa kuwento. Isulat sa tsart.

3. Basahin nang tahimik ang kuwento. Suriin kung papaano mo magagampanan nang wasto ang papel ng bawat tauhan.
- Ipasadula ang kuwento. Sabay-sabay na babasahin ng mga babae ang bahagi ni Gloria. Sabay-sabay na babasahin ng dalawang pangkat ang bahagi ni Mario at ni Pablo. Bawat pangkat ay bibigkasin ang mga sinabi ng tauhan ayon sa damdaming ipinapahiwatig nito.

2. Pagtatalakayan

- Pagkatapos ng pagsasadula ay sasagutin ng bawat pangkat ang mga sumusunod na mga tanong:

Pangkat ni Gloria:

1. Anong uring asawa si Gloria?
2. Ano ang mga damdamin na ipinakita ni Gloria sa kanyang mga pahayag?
3. Ano ang naging suliranin niya?
4. Kung ikaw si Gloria, ano ang gagawin mo?
5. Anong ugali ang nagustuhan mo kay Gloria?bakit?
6. Anong uri ng damdamin ang naramdaman mo kay Gloria? Naawa ka ba o naiinis? Bakit?

Pangkat ni Mario:

1. Anong uri ng asawa si Mario?
2. Anong mga damdamin ang ipinakita ni Mario ayon sa kanyang mga pahayag?
3. Ano ang suliranin ni Mario?
4. Tama ba ang ginawa ni Mario na sumama kay Pablo?
5. Ano kaya ang magiging bunga ng desisyon ni Mario?
6. Kung ikaw si Mario ano ang gagawin mo?
7. Anong uri ng damdamin ang nararamdaman mo para kay Mario? Awa ba? o galit? Bakit?

Pangkat ni Pablo

1. Anong uri ng tao si Pablo?
2. Tapat ba si Pablo sa kanyang pagtulong sa pamilya ni Mario?
3. Anong uri ng damdamin ang ipinakita ni Pablo ayon sa kanyang mga pahayag?

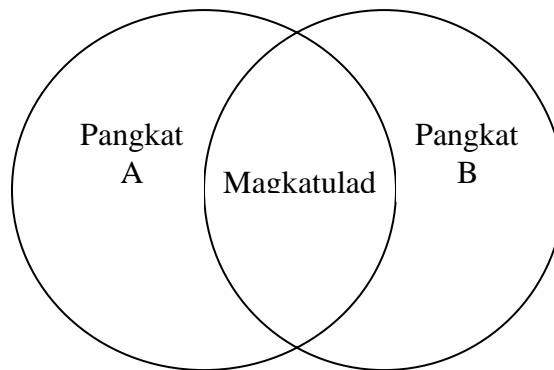
4. Kung ikaw ang kaibigan ni Pablo, ano ang maipapayo mo sa kanya?
5. Ano ang naramdaman mo para kay Pablo? Bakit?
6. Ano kaya ang magiging bunga sa pagpapatuloy ni Pablo sa kanyang gawain?

3. Paglalahat

- Ipagawa ng talata ang dalawang pangkat na binubuo ng may anim na mga pangungusap na naglalaman ng kanilang natutunan sa araling ito. Isulat sa tsart ang kanilang gawain. Maari nilang umpisahan ang kanilang talata sa mga salitang ito;

Ang natutunan ko sa araling ito ay

- Ipabasa sa bawat pangkat ang kanilang mga natutunan. Paghambingin ng dalawang pangkat ang kanilang mga sagot. Suriin kung ano ang pagkakatulad at ang pagkakaiba ng kanilang natutunan. Isulat ng mga mag-aaral sa gitna ng bilog ang mga magkakatulad nilang natutunan.

4. Pagpapahalaga

- Suriin at pag-aaralan ng mga mag-aaral ang sitwasyong ito:

Si Ana ay gustong makatapos ng pag-aaral subalit wala siyang pera na pantustos sa kanyang pag-aaral. Ang payo ni Kristy ay huminto na lamang siya sa pag-aaral at mag-abrod. Ang payo naman ni Betty ay maari siyang magpatuloy ng pag-aaral sa gabi at sa araw siya ay magtatrabaho para magkapera. Kung ikaw si Ana, kaninong ideya ang susundin mo? Bakit?

- Pag-uusapan ng bawat pangkat kung kaninong ideya ang susundin nila.

5. Paglalapat

- Pag-uusapan ng bawat pangkat ang kani-kanilang mga dinanas na suliranin sa buhay. Papiliin sila ng limang suliranin at itala sa tsart. Pag-uusapan ng mga mag-aaral kung ano ang mga posibleng solusyon sa mga naitalang suliranin. Ganito ang magiging ayos ng kanilang gawain:

Mga Dinanas na mga Suliranin	(IDEYA) Mga posibleng solusyon
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

IV. PAGTATAYA

Basahin ang kuwento ni “Snow White” sa pahina 47-52 at ang kuwentong “Yelo, Salamin, Mansanas” sa pahina 53-61. Paghambingin ang mga pangunahing tauhan sa dalawang kuwento. Punan ang talaan na ito.

Pamagat ng Kuwento	Mga Pangunahing Tauhan	Mga Suliranin	Mga mungkahing paraan para malutas ang kanilang suliranin
Snow White			
Yelo, Salamin, Mansanas			

V. KARAGDAGANG GAWAIN

Pumili ng isang tao sa inyong komunidad. Panayamin siya tungkol sa kanyang mga dinanas na mga suliranin sa buhay at kung paano niya ito nalampasan. Gawin itong kuwento. Basahin ang nagawang kuwento sa mga kamag-aral.